

liggende. Det, som begyndte Rækken, var et Lovforslag, der i 1895—96 indbragtes af 2 af de nuværende Ministre. Det var Trafikministeren og Krigsministeren, som indbragte et Lovforslag om borgerligt Ægteskabs Indgaaelse, det var dem, som her gjorde Begyndelsen. De foreslog valgfrit borgerligt Ægteskab. Under Forhandlingerne her udtalte Stiftamtmand Bardenfleth, som den Gang indtog en Ministerplads, at det efter hans Opfattelse eneste konsekvente vilde være tvungen borgerlig Ægteskabsindgaaelse. Denne Ytring blev greben, og det var den, som forandrede Hensigten hos de to ærede Ministre, Trafikministeren og Krigsministeren, saa at de, da de i næste Samling kom med et Lovforslag, gik bort fra det oprindelige valgfri og over til det, som daværende Minister Bardenfleth havde nævnt som det konsekvente, det tvungne borgerlige Ægteskab. Siden den Tid er det gaaet i denne Skure her i Folketinget. Foruden det Stød, der blev givet dertil af den nævnte daværende Minister — en ypperlig Mand, han hørte vel ikke til vort Parti, men jeg nævner ham honoris causa —, var der naturligvis en Strømning, en tysk Indflydelse. Naar vi her i Landet lide under mere fremmed Indflydelse, end vi trænge til, er det jo gerne en tysk, og det ganske specielt i alt, hvad der er kirkeligt — en naturlig Konsekvens af Aarhundreders Udvikling, da den Reformation, der kom over Danmark, var tysk. I Tyskland har man jo det tvungne borgerlige Ægteskab af Grunde, som ere tyske, Grunde, som nødvendiggøre det der, men som slet ikke eksistere hos os. Men den sædvanlige tyske Indflydelse og Tilbøjelighed til at tage et tysk Mønster havde naturligvis sin Indflydelse ogsaa her. Dette tilsammen har bevirket, at Lovforslaget vedvarende er holdt i Banen: tvungent borgerligt Ægteskabs Indgaaelse. Saadan var det altsaa ogsaa, sidste Gang det forelaa for Tinget. Hvorledes Bevægelsen i det danske Folk egentlig har været i denne Tid, har man ikke noget aldeles sikkert Tegn paa, og ogsaa af den Grund tror jeg, at der kunde være Anledning til at give Sagen den fornyede Overvejelse, hvortil den allerede af andre Grunde trænger.

Der er desuden ved denne Sag et Hovedspørgsmaal, som ikke altid har været værdiget den Opmærksomhed, det fortjener, men som har Krav paa at medindtages under Overvejselsen. Det er det Spørgsmaal om, hvad der er det stiftende ved Ægteskabet. Det ærede Medlem for

Maribo Amts 4de Valgkreds (K. Bjerre), der nylig talte, har saa fuldstændig Uret, naar han sagde, at det, som stiftede Ægteskabet, er Parternes Villie. Han siger, at naar to Personer have givet hinanden deres Løfte, er det et Ægteskab. Nej, det er det ingenlunde. Her er nemlig ikke Tale om, hvad det ærede Medlem for Maribo eller jeg eller nogen anden mener, her er Tale om, hvad den danske Lovgivning mener. Her er ikke en Gang Tale om, hvad de kirkelige Myndigheder, i hvis Haand denne Sag nu i henved et Aartusinde har ligget, mene, men der er Tale om, hvad den danske borgerlige Lovgivning siger, og den siger aldeles sikkert dette, at et Ægteskab stiftes af en Myndighed, som i henved et Aartusinde har været den kirkelige, men som fra 1851 til Dels i Undtagelsestilfælde har været en borgerlig Myndighed, men altid af en Myndighed paa Grundlag af et Samtykke, af en Meningstilkendegivelse af Parterne. Det stiftende ved Ægteskabet er en Myndighedsakt. I det Lovforslag, som blev indbragt i 1881 af vor afdøde Kollega, Harald Holm, var dette endnu iagttaget, at det var den bestaaende Tilstand og den, som agtedes opretholdt, men i de senere Lovforslag og ogsaa i det, som foreligger fra den højtærede Justitsminister, og som har været vedtaget her i Tinget, er man gaaet bort fra, at det er en Samfundsmyndighed, som ved en Akt stifter Ægteskabet, og over til dette, at det er Parternes Erklæring, hvorved dette indgaas. Det er en principiel Afvigelse fra den bestaaende Lovgivning, fra en aartusind gammel kirkelig og borgerlig Skik, en Afvigelse, som er af den største Betydning, og som jeg tror fortjener alvorlig Overvejelse, inden man bevidst foretager et saadant Skridt. Landstinget opretholder for saa vidt den bestaaende Lovgivning, som det ogsaa for den borgerlige Ægteskabsstiftelse fastholder dette, at Ægteskabet stiftes ved en Samfundsmyndighed.

Saa vel paa Grund af de Ufuldkommenheder, som det foreliggende Lovforslag, der er sendt os fra Landstinget, indeholder, som paa Grund af de ubestridelige Ufuldkommenheder, som det Lovforslag har, den ærede første Taler førte Ordet for, og ikke mindst paa Grund af det store Principspørgsmaal, som man er gaaet for let hen over under de hidtidige Overvejselser, som jeg sidst har tilladt mig at pege paa, tror jeg, at denne Sag bør anbefales til fornyet og grundig Overvejelse.